

Проанализирована специфика подготовки специалистов по информационной безопасности во Львовском ГУ БЖД, обнаружены потенциальные источники угрозы и уровни их опасности для структурных подразделений МЧС Украины. Установлено, что многие исследователи в своей работе уделяют значительное внимание анализу содержания понятия "информационная безопасность", в то же время такие понятия, как источники угрозы и уровень их опасности рассматриваются ими как что-то упрощено, по большей части в оторванном от контекста понятия "информационная безопасность", часто не связанному с контекстом видового понятия "информационная угроза". Современные процессы функционирования системы информационной безопасности указывают на потребность усовершенствования системы административно-правовой регуляции информационной безопасности, которая требует выработку новых средств, методов и способов обеспечения информационной безопасности разных органов управления, мониторинг информационной среды, наличия источников угрозы и уровней их опасности.

Grycyuk Yu.I., Rak T.E. Problems priv in structural subdivisions of Ministry of extraordinary situations of Ukraine

The specific of preparation of specialists is analysed on informative safety in Lviv state university of safety of vital functions found out the potential sources of threat and levels of their danger for structural subdivisions of Ministry of extraordinary situations of Ukraine. It is set that many researchers in the work spare considerable attention the analysis of maintenance of concept "Informative safety", at the same time such concepts, as sources of threat and level of their danger are examined by them as something is simplified, mostly in torn off from the context of concept "Informative safety", often unconnected with the context of specific concept "Informative threat". The modern processes of functioning of the system of informative safety specify on the necessity of improvement of the system of the administrative and legal adjusting of informative safety which requires making of new facilities, methods and methods of providing of informative safety of different organs of management, monitoring of informative environment, presences of sources of threat and levels of their danger.

УДК 336.221:336.71

Аспір. О.С. Лемішовська;

доц. Р.Л. Хом'як, канд. екон. наук – НУ "Львівська політехніка"

ОРГАНІЗАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОДАТКОВОГО ОБЛІКУ В ПОДАТКОВІЙ ПОЛІТИЦІ БАНКУ

Висвітлено важливість інформаційного забезпечення податкового обліку в податковій політиці банку на всіх його рівнях: від формування первинних документів до порядку обчислення, сплати та складання податкової звітності з кожного виду податку та збору.

Ключові слова: податкова політика банку, податковий облік, інформаційне забезпечення.

Постановка проблеми. Основою ефективної організації оподаткування банку є інформаційне забезпечення його податкової політики, розробленню якого на цей час приділяють недостатньо уваги з боку керівництва. Наші дослідження свідчать, що наразі в банках відсутні чіткі формулювання того, яка інформація стосовно питань податкового обліку є необхідною для аналізу та контролю на етапі оподаткування банку.

Оскільки основою податкової політики банку є податковий облік, то відповідне його інформаційне забезпечення загалом визначатиме саму ефективність організації оподаткування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання податкової політики в діяльності суб'єктів господарювання висвітлювались у наукових працях: І.А. Бланка., Ю.Б. Іванова, Т.М. Чернякової, Л.М. Чернелевського, Т.Ю. Редзюка, А.І. Крисоватого, А.Я. Кізіми, Є.С. Гордієнка, Ю.І. Шевченка, Я.В. Литвиненко, Л.М. Кріса, Т.М. Ковальчук, Т.М. Реви. Необхідно зазначити, що інформаційне забезпечення податкової політики банків загалом та податкового обліку зокрема ще недостатньо висвітлене в економічній літературі, і тому потребує подальших досліджень.

Метою роботи є дослідження інформаційного забезпечення податкового обліку банку та розроблення пропозицій щодо подальшого його вдосконалення.

Виклад основного матеріалу. Інформаційне забезпечення податкового обліку банку визначається розмірами банку, видами наданих продуктів і послуг, організаційною структурою, програмним забезпеченням та потребою в інформації стосовно оподаткування. Інформаційне забезпечення податкової політики банку залежить від форми ведення податкового обліку: автономної, мішаної чи в системі фінансового обліку.

Суть автономного ведення податкового обліку полягає в тому, що він ведеться за визначеною методикою і охоплює повний обліковий цикл, незалежний від фінансового. Основним аргументом існування податкового обліку окремо від фінансового є відмінності, що існують між ними: мета, предмет, користувачі інформації, оцінка господарських операцій тощо. Виконання будь-якої операції, крім проведення за відповідними рахунками фінансового обліку, знаходить своє відображення у системі податкового обліку.

За умови ведення мішаного обліку в системі фінансового відкриваються окремі рахунки, на яких ведеться облік податків та які не включаються до фінансової звітності. Як правило, такі рахунки відкриваються у розрізі статей податкової декларації та додатків до неї.

Установа банку може також поєднати бухгалтерський облік із податковим. Для цього відкриваються нові балансові рахунки (номери рахунків визначаються банком самостійно), які не включаються до фінансової звітності та ведуться аналітичні рахунки доходів і витрат у розрізі оподатковуваних і неоподатковуваних сум.

Від форми ведення податкового обліку залежить розроблення робочого плану рахунків. Під час формування такого плану рахунків необхідно враховувати особливості ведення аналітичного та синтетичного обліку податків і дотримуватись наступних вимог (табл. 1).

Врахування цих вимог дасть змогу банку розробити оптимальний робочий план рахунків податкового обліку, який зможе більш детально відобразити операції, що пов'язані з оподаткуванням. Форма ведення податкового обліку також впливає на документальне забезпечення процесу оподаткування, який складається з таких рівнів: рівень первинних документів; рівень податкових реєстрів; рівень податкової звітності; рівень внутрішньонормативних документів стосовно нарахування, сплати й обліку податків.

Табл. 1. Особливості формування робочого плану рахунків для податкового обліку [1]

Вид	Синтетичний облік	Аналітичний облік
Податкові доходи	Загалом за доходами	У розрізі кожної із статей податкової декларації
Податкові витрати	Загалом за витратами	У розрізі кожної статей податкової декларації
Податкове зобов'язання	Загалом зобов'язань	У розрізі контрагентів
Податковий кредит	Загалом кредиту	У розрізі контрагентів
Екологічний податок	Загалом податку	У розрізі джерел забруднення
Плата за землю	Загалом плати	У розрізі земельних ділянок
Збір за спеціальне використання води	Загалом збирання	У розрізі лічильників води
Збір за місця для паркування транспортних засобів	Загалом збирання	За місяцями паркування

Перший рівень документального забезпечення податкового обліку включає типові первинні документи для здійснення господарських операцій банку (угоди, акти прийому-передачі, акти на списання матеріальних цінностей, тарифи, авансові звіти, рахунки), які є основою фінансового обліку, та окремі документи (податкова накладна, довідка про використання води), які передбачені законодавством (чи встановлені банком самостійно) під час розрахунку податків до сплати.

Інформація, що міститься у прийнятих до обліку первинних документах, систематизується або на окремих рахунках податкового обліку, або на рахунках фінансового обліку в синтетичних та аналітичних реєстрах шляхом подвійного запису. Податкові реєстри – форми систематизації даних за звітний період, які групуються відповідно до вимог податкового законодавства [2]. Наші дослідження свідчать про те, що банки не використовують податкові реєстри під час складання податкової звітності. На нашу думку, в податковій політиці банку повинні використовуватись як обов'язкові форми реєстрів – передбачені законодавством (декларації з кожного податку), так і допоміжні – визначені банком самостійно.

До реєстрів, застосування яких доцільно було б впровадити за формування податкової політики банку, можемо віднести:

- відомості аналізу рахунків, пов'язаних з оподаткуванням;
- таблицю постійних різниць між податковим обліком та бухгалтерським обліком;
- відомість амортизації основних засобів із податкового обліку;
- таблицю розбіжностей між бухгалтерським та податковим обліком цінних паперів, які обліковуються у портфелі до погашення;
- таблицю податкового обліку фінансових результатів операцій з цінними паперами (у розрізі окремих видів цінних паперів);
- реєстр сплачених доходів нерезидентам та утриманих із них податків у розрізі контрагентів;
- інші документи, дані яких впливають на визначення об'єкта оподаткування.

Важливим реєстром податкового обліку є таблиці різниць між податковим та фінансовим обліком банку, ведення яких передбачено ст. 17.1.12

Податкового кодексу, проте на цей час законодавчо не врегульовано. Постійні податкові різниці виникають у звітному періоді та не анулюються в наступних звітних періодах [1]. До постійних різниць належать:

- різниця між сумою витрат, відображених у фінансовому обліку під час розрахунку прибутку та сумою витрат, яка може бути віднесена до витрат у межах норм Податкового кодексу України для визначення податкового прибутку;
- суми доходів і витрат, які не включаються до складу податкових, але враховуються під час визначення фінансового прибутку;
- суми доходів та витрат, які включаються до податкових витрат, але не належать до фінансових.

Для обліку розбіжностей між податковим та бухгалтерським обліком ми пропонуємо такі форми податкових реєстрів, а саме: таблиця постійних різниць між бухгалтерським та податковим обліком банку (табл. 2) і таблиця розбіжностей між бухгалтерським та податковим обліком цінних паперів, які обліковуються у портфелі до погашення (табл. 3)

Табл. 2. Реєстр постійних різниць між бухгалтерським та податковим обліком банку (власна розробка)

Різниця за витратами							
Назва та номер балансового рахунку	Сума у фінансовому обліку	Різниця					Сума у податковому обліку (2-7)
		Обороти за рах. 3678			Коригування	Всього (5+6)	
		Дт	Кт	Різниця (4-3)			
1	2	3	4	5	6	7	8
7391 Витрати на інкасацію та перевезення цінностей							
7392 Витрати на аудит							
...							
Разом за рядком декларації 06 ІВ							
Разом витрат							
Різниця за доходами							
Назва та номер балансового рахунку	Сума у фінансовому обліку	Різниця					Сума у податковому обліку (2-7)
		Доходи майбутніх періодів		Індивідуальні тарифи	Інше	Всього	
		3	4				
1	2	3	4	5	6	7	8
6000 Відсоткові доходи за коштами в НБУ							
602 Відсоткові доходи за кредитами							
...							
Разом за рядком декларації 02 ОД							
Разом доходів							

Рівень податкової звітності включає формування та подання податкових звітів до органу державної податкової служби, в якому перебуває на обліку платник податків. Банк зобов'язаний за кожним податком, платником яко-

го він є, за звітний період подавати податкові декларації. Податкову звітність банку згруповано в табл. 4.

Табл. 3. Реєстр розбіжностей між бухгалтерським та податковим обліком цінних паперів, які обліковуються в портфелі до погашення (власна розробка)

Назва власника ЦП	Бухгалтерський облік					Податковий облік				Різ- ниця	При- мітки
	6052			3541	Разом	Оплата			Разом		
	3116	3117	...			3119	3641	3739			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
...											
Всього ОВДП											
....											
Всього обліга- цій підприємств											
....											
Всього цінних паперів											

Табл. 4. Податкова звітність банку [2]

Квартальна податкова звітність	
Назва звіту	Регламентация
Річна податкова звітність	
Податкова декларація з плати за землю (земельний податок та/або орендна плата за земельні ділянки державної або комунальної власності)	Наказ Державної податкової адміністрації України 24.12.2010 N 1015
Податкова декларація з податку на нерухоме майно	Не регламентовано
Квартальна податкова звітність	
Декларація з податку на прибуток банку	Наказ Державної податкової адміністрації України від 21.02.2011 N 98
Податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податку, і сум утриманого з них податку	Наказ Державної податкової адміністрації України 24.12.2010 N 1020
Податкова декларація збирання: за спеціальне використання поверхневих та підземних вод	Наказ Державної податкової адміністрації України 24.12.2010 N 1009
Податкова декларація збирання за місця для паркування транспортних засобів	Наказ Державної податкової адміністрації України 24.12.2010 N 1014
Податкова декларація екологічного податку	Наказ Державної податкової адміністрації України 24.12.2010 N 1010
Розрахунок суми збирання за першу реєстрацію транспортних засобів	Наказ Державної податкової адміністрації України 23.12.2010 N 994
Місячна податкова звітність	
Податкова декларація з ПДВ	Наказ Державної податкової адміністрації України від 25.01.2011 N 41
Реєстр виданих та отриманих податкових накладних	Наказ Державної податкової адміністрації України 24.12.2010 N 1002

Банки самостійно визначають порядок формування та зберігання первинних документів, облікових реєстрів і звітів, забезпечуючи їх сувору схоронність. Для визначення терміну зберігання первинних документів, облікових реєстрів і звітів банки повинні користуватися відповідним нормативно-

правовим актом Національного банку України, що визначає терміни зберігання кожної категорії документів, які утворюються у процесі діяльності банку.

Узагальнено, інформаційна база стосовно податкового обліку, на нашу думку, повинна відображатись в документах під назвою "Положення про порядок обчислення, сплати та складання податкової звітності" з кожного виду податку та збирання в банку. Такі документи повинні бути складені з кожного податку, платником якого є банк, і містити обов'язкові розділи рис. 1.

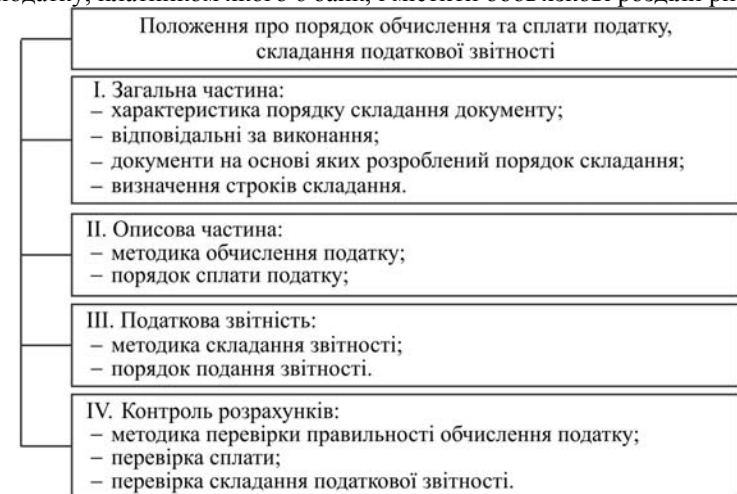

Рис. 1. Формування положення про порядок обчислення та сплати податку, складання податкової звітності

Інформаційне забезпечення податкового обліку в банку також потребує розроблення: схеми та графіка документообігу, які впливають на достовірність та обґрунтованість прийнятих управлінських рішень.

Схема податкового документообігу – це індивідуально розроблений графік взаємодії усіх підрозділів, які займаються оподаткуванням банку від моменту створення (отримання) документа до моменту його передачі в архів (у місця зберігання). Головне завдання документообігу податкового обліку – прискорення руху документів, для ефективності та своєчасності отримання інформації для прийняття управлінських рішень [3]. Схема документообігу, на нашу думку, повинна містити наступну інформаційну структуру (рис. 2).

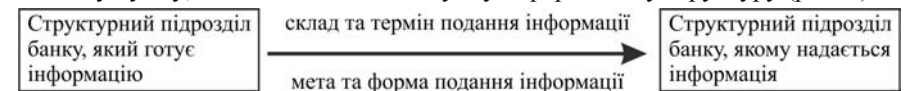

Рис. 2. Інформаційна структура схеми документообігу

Висновки та перспективи подальших досліджень. Оскільки інформаційне забезпечення податкового обліку загалом визначає ефективність організації податкової політики банку, йому повинна приділятися належна увага зі сторони керівництва. Для банку, в якому податковий облік організований незалежно від фінансового й охоплює повний обліковий цикл від форму-

вання первинних документів до складання податкової звітності, необхідним є чітко визначене інформаційне забезпечення, яке повинно узагальнюватися у внутрішньонормативному документі банку і включати: методику обчислення податків, порядок їх сплати, методику складання звітності, порядок її подання, осіб, відповідальних за ці процеси. Це дасть змогу вирішити проблеми, пов'язані з неоперативним наданням інформації про податкові наслідки фінансових операцій, надмірною тривалістю процедур збирання й оброблення інформації про податкові платежі, неузгодженістю дій функціональних підрозділів банку під час її передачі, та сприяти досягненню цілей податкової політики.

Література

1. Податковий кодекс України від 22 грудня 2010 р., № 2755-VI.
2. Іванов Ю.Б. Податковий облік і звітність: конспект лекцій / Ю.Б. Іванов, О.Є. Найдено. – Х.: ВД "ИНЖЕК", 2007. – 167 с.
3. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: навч. посібн. / В.Г. Швець. – К.: Вид-во "Знання-Прес", 2003. – 444 с.

Лемишовская О.С., Хомяк Р.Л. Организация информационного обеспечения налогового учета в налоговой политике банка

Освещена важность информационного обеспечения налогового учета в налоговой политике банка на всех его уровнях: от формирования первичных документов до порядка исчисления, уплаты и составления налоговой отчетности по каждому виду налога и сбора.

Ключевые слова: налоговая политика банка, налоговый учет, информационное обеспечение.

Lemishovska O.S., Homyak R.L. Organization of information support tax accounting in tax policy bank

Clarifies the importance of information support of tax accounting in the tax policy of the bank at all levels, from primary documents to the formation of the calculation, payment and tax reporting for each type of tax and duty.

Keywords: tax policy bank, tax accounting, information.

УДК 534.111

Проф. Б.І. Сокіл, д-р техн. наук; аспір. Т.Є. Данилевич;

доц. В.Г. Топільницький, канд. техн. наук;

доц. А.П. Сенік, канд. техн. наук – НУ "Львівська політехніка"

МОДЕЛЮВАННЯ ДИНАМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ СИПКОГО СЕРЕДОВИЩА ПАСИВНОГО ВІБРОПОГЛИНАЧА

Для побудови моделі руху сипкого середовища пасивного вібропоглинача використано математичний апарат спеціальних Атеб-функцій. Він дає змогу для широкого класу сипких середовищ описати динамічні процеси в системі "сипке середовище – вертикальний стрижень".

Ключові слова: нелінійні поперечні коливання, пасивний поглинач, амплітудно-частотна характеристика, рівняння руху.

Постановка задачі. Сипке технологічне середовище досить поширене в технічних задачах як невід'ємна складова нелінійних механічних систем, яка часто виконує ключову функціональну роль. Так, наприклад, у вібра-

ційних оброблювальних системах сипке середовище як оброблювальне тіло здійснює поверхнєве зміцнення, очищення деталей машин і механізмів під час їх виготовлення, у вібраційних млинах – різноманітний помол матеріалів, в обертових механічних системах або системах, де виникають паразитні коливання різноманітного типу, сипке середовище може виконувати роль пасивного вібропоглинача.

На сьогодні розроблено ряд моделей сипкого середовища для розв'язку різноманітних прикладних технічних задач [1-3]. Вони певною мірою відображають фізику досліджуваних процесів. Проте відсутність загальних методів із відповідним математичним апаратом опису сипких середовищ механічних систем створює істотні труднощі у процесі теоретичного дослідження впливу сипкого середовища (як поглинач шкідливих коливань, що виникають у роботі механічної системи) на механічну систему, зокрема на коливання вертикальних колон, опор, ферм тощо.

Вивчення динаміки руху сипкого середовища, розміщеного в контейнері-поглиначі, який кріпиться на стрижні, є складною задачею механіки, яка досі повністю не вирішена. Враховуючи значне поширення вертикальних приводів, опорних стрижнів, розв'язання таких задач і розроблення моделей пасивного вібропоглинача (сипкого середовища) з максимальним наближенням відображення реальних коливань процесів є актуальною прикладною задачею.

Завантаження контейнера пасивного вібропоглинача шкідливих коливань, розміщеного на вертикальному стрижні, який здійснює згинні коливання, є різного виду і природи сипким середовищем, яке здійснює складні рухи під дією коливань стрижня, а відповідно і контейнера [4]. Внаслідок взаємодії окремих елементів середовища відбувається зміна його структури по різних січеннях контейнера вібропоглинача. Все середовище підкидується, співударяється, переміщується та повільно рухається відносно контейнера. Внаслідок руху середовища виникає динамічна взаємодія частинок середовища у вигляді мікроударів та взаємодії зі стінками контейнера.

Таким чином, динамічний вплив сипкого середовища на нелінійні згинні коливання вертикального стрижня залежить від фізичних-механічних властивостей та структури сипкого середовища. Саме це і є предметом розгляду даної роботи.

Методика дослідження. Для створення математичної моделі впливу сипкого середовища на контейнер вважатимемо:

1. Матеріал середовища суцільний і однорідний, представлені нашарування плоских пружно-пластичних балок;
2. Середовище перебуває в складному русі (в площині руху контейнера);
3. Матеріал середовища відповідає нелінійному закону Фойгта [2];
4. Взаємодія сипкого середовища з контейнером моделюється у вигляді стрижня із жорстко закріпленими кінцями.

Тоді його рівняння поздовжніх нелінійних коливань (рівняння відносного руху поперечного перерізу шару середовища завантаження пасивного поглинача паразитних коливань) матиме такий вигляд [1]: